

گزارشی از دستگیری‌های خودسرانه، شکنجه و رفتار
بیرحمانه با دستگیرشدگان در اعتراضات

گزارشی از دستگیریهای خودسرانه، شکنجه و رفتار بیرحمانه با دستگیرشدگان در اعتراضات

مهر ۱۳۹۷

مقدمه

اخیرا گزارشات زیادی در مورد دستگیری های گسترده در جریان اعتراضات اخیر از سوی برخی دستگیرشدگان، خانواده های آنها و همچنین منابع دیگر بدست مانیتورینگ حقوق بشر ایران رسیده که ابعاد گسترده ای از استمرار نقض حقوق بشر در ایران را نشان می دهد. برخی از این گزارشات توسط افرادی ارسال شده که خود در جریان اعتراضات دستگیر و شکنجه شده اند و به قرار وثیقه آزاد شده اند.

مانیتورینگ حقوق بشر ایران با افشای گوشه ای از نقض حقوق بشر در رابطه با دستگیرشدگان اعتراضات اخیر در ایران، از شورای امنیت، شورای حقوق بشر و دیگر ارگانهای ذیربط ملل متحد خواستار اقدام فوری برای آزادی همه زندانیان سیاسی به ویژه بازداشت شدگان قیام و محکومیت رژیم به خاطر سرکوب گسترده تظاهرات مردمی است.

دستگیری خودسرانه افراد در منزل برای جلوگیری از شکل گیری اعتراضات

طبق گزارشاتی که از یزد، بهشهر، و گناوه دریافت کردیم، یکی از روشهای رژیم برای جلوگیری از شکل گیری تظاهرات دستگیری افراد شناخته شده و فعال قبل از ارتکاب هر عملی می باشد.

آنها به خانه های چند نفر از زندانیان قدیمی و افراد فعال و شناخته شده حمله کرده و آنها را دستگیر کردند.

یک فرد شناخته شده از تهران نوشته است: مرداد ماه به سراغم آمدند و مرا دست بند زده و چشم بسته باخودشان بردند. بعد متوجه شدم که مرا به یک خانه مخفی مربوط به سپاه بردند و مدت يك هفته تحت فشار های مختلف از من بازجویی می کردند. چون چیزی از من نداشتند مرتب بلوف می زدند که با فلانی و فلانی رابطه داری... بعد از یک هفته مرا به یک خانه مخفی در شهر دیگری منتقل کردند. وقتی از من چیزی نتوانستند به دست بیاورند فشار می آوردند برای این که آزاد بشوی باید بر علیه مجاهدین خلق موضع بگیری و همکاری با ما را قبول کنی که من رد کردم و نهایتا بعد از مدتی من را با وثیقه آزاد کردند.

نحوه شناسایی و دستگیری در اعتراضات

در جریان اعتراضات اخیر، اکثر دستگیریها توسط نیروهای امنیتی و مأموران لباس شخصی صورت گرفته است که تحت کنترل سپاه و زیر نظر دفتر خامنه ای عمل می کنند.

آنها با استفاده از روشهای مختلف اقدام به شناسایی و دستگیری معترضان در اعتراضات خیابانی کردند.

شرکت لباس شخصی ها در صفوف تظاهرات - لباس شخصی ها خود را در صفوف تظاهرات جا داده و با شناسایی گردانندگان تظاهرات و افراد فعال، آنها را دورتر از محل تظاهرات دستگیر کردند.

بنابر یک گزارش از صحنه در خیابان مصدق در تظاهراتهای مرداد ماه «لباس شخصی ها نفراتی را که در جمع های ۴-۵ نفری به سمت کوچه یا پیاده رو میرفتند به محض اینکه به جای دنج میرسیدند ۴ نفر بر سر یکنفر میریختند و با شوکر میزدند و سپس فرد دستگیر شده را بغل میکردند و پشت موتور می انداختند و میبردند.»

منحرف کردن معترضین به کوچه ها و خیابانهای خلوت - در برخی شهرها مانند کرج لباس شخصی ها با شعارهای انحرافی بخشی از جمعیت را به کوچه ها و خیابانهای خلوت برده و دستگیر می کردند.

گرفتن فیلم و عکس از کنار خیابان - مأمورین لباس شخصی با گرفتن عکس و فیلم از تظاهرات افراد فعال و گرداننده صحنه را شناسایی کرده و بعداً به خانه هایشان حمله کرده و آنها را در منزل دستگیر می کنند که واکنش اجتماعی کمتری داشته باشد.

استفاده از فیلمهای دوربین های خیابانها و میدین - یکی از معترضان از اصفهان در رابطه با نحوه بازداشت خود توضیح میدهد که چطور مأموران امنیتی در روزهای پیش و در جریان یک تظاهرات، از وی فیلم گرفته و او را شناسایی کرده اند. او میگوید: «ساعت ۷ صبح که هنوز درخانه بودم ریختند و من را بازداشت کرده برای بازجویی بردند و چندین فیلم جلوم گذاشتند که بیانگر حضورم در تظاهرات بود و این فیلمها رو از همان دوربینهای اطراف میدان گرفته بودند... سند دیگری علیه من نداشتند، هیچ اتهامی را به گردن نگرفتم. بعد از ۷ ساعت با قید وثیقه ازادم کردند.»

بد رفتاری در حین دستگیری و انتقال

مأموران لباس شخصی و نیروهای امنیتی به محض دستگیری معترضان، آنها را مورد ضرب و شتم، بد رفتاری، توهین و تحقیر قرار میدهند.

اراک - جوانی از اراک که در تیرماه ۹۷ و در حال شعارنویسی روی دیوار دستگیر شده، چنین توضیح میدهد: «یکدفعه چند نفر لباس شخصی بر سرم ریختند و من را زدند و در صندوق عقب ماشین انداختند و ماشین به سرعت حرکت کرد. بعد در يك جایی ماشین ایستاد و من را بیرون آوردند و دیدم جاده خاکی و بیابان است. شروع کردند به زدن با لوله های آب PVC و همه لباسهایم پاره شد. بعد مرا بجایی بردند که 9 روز میزدند و بازجویی میکردند.»

شاهین شهر - یکی دیگر از معترضین که در شاهین شهر اصفهان، در دیماه ۹۶ بازداشت شد از مشاهداتش چنین میگوید: «کسانی را که در شاهین شهر بازداشت کردند ابتدا به ساختمان شهرداری بردند. دستهایشان تا ساعت ۳ نیمه شب با بست پلاستیکی بسته شده بود. همانجا مستمر با باتوم و چوب مورد ضرب و شتم قرار می گرفتند. ساعت ۳ نیمه شب یک اتوبوس آوردند. همه را با کتک سوار اتوبوس کردند. بازداشتیها را تا ساختمان بازداشتگاه سپاه شاهین شهر کتک می زدند. در حیاط سپاه که بازداشتیها را پیاده کردند یک تونل وحشت ایجاد کرده بودند که افراد را از وسط آن با ضربات باتوم زده و رد می کردند و به هم پاس می دادند.»

فرد دیگری گزارش داد که از همان بدو دستگیری، مأموران او را مورد ضرب و شتم قرار دادند در حالیکه هیچ حکمی علیه وی نداشته و هیچ کارتی هم نشان ندادند. وی در حین بازداشت بارها تهدید به اعدام شد. در این گزارش

آمده است: «ساعت 7 صبح از منزل خارج میشدم جلوی کوچه منزلان سه نفر لباس شخصی بدون اینکه به من حکم یا کارتی نشان بدهند مرا نگه داشتند. گفتم شما کی هستید گفتند می خواهیم تو را ببریم بکشیم. من با آنها درگیر شدم که فرار کنم و از خودم دفاع می کردم آنها سه نفر بودند که روی سر من ریختند و شروع به کتک زدن کردند و مرا به زور سوار یک ماشین شخصی کردند داخل ماشین به من دستبند زدند و مرا (در) صندلی پشت ماشین در وسط نشاندهند. دو لباس شخصی دو طرف بودند و بمن چشم بند زدند و همانجا در ماشین از دو طرف به سر و صورت و گوشم مشت می کوبیدند و می گفتند رمز موبایلت را بگو و بگو با کی ارتباط داری؟ اگر همینجا حرف بزنی رهایت می کنیم وگرنه تو را می کشیم. من رمز گوشی خودم را نمی دادم و فقط کتک می خوردم. یکی از آنها آنچنان محکم زد به گوشم که گوشم بشدت آسیب دید. یکی دیگر از آنها با مشت کوبید به دماغم که خون از دماغم بیرون زد... یکی دیگر مشت زد زیر چشمم. یکی از لباس شخصیها انگشتر نوك تیز دستش بود که با آن انگشتر به سر و صورتم می زد که خون می آمد و زخمی شدم. ماشین را حرکت دادند و گفتند داریم می بریم اعدام و خون صورت مرا روی دستش کشید بمن زیر چشم بند نشان داد و گفت نگاه کن نگاه کن داری میری اعدام.»

ضرب و شتم و شکنجه دستگیرشدگان

دستگیرشدگان اعتراضات اخیر در زندانها و بازداشتگاههای مختلف، مورد آزار و اذیت و شکنجه قرار گرفته اند.

در زندان گوهردشت، وقتی دستگیری ها در کرج و تهران افزایش یافت، کلیه بازداشتی ها را از درب کاملاً جداگانه و ایزوله به بند ۸ زندان گوهردشت بردند تا کسی متوجه نشود.

بند ۸ مربوط به اطلاعات و اطلاعات سپاه است جایی که کسی امکان دسترسی و ارتباط با زندانیان این بند را ندارد.. مأموران بند با مأموران سایر بندها فرق دارند و از سازمان زندانها نیستند، بلکه مأمورین وابسته به اطلاعات هستند. بازداشتی را از ابتدا با چشمبند به این زندان می برند تا از موقعیت این بند مطلع نشود.

در زندان اوین شکنجه هایی مثل شوک الکتریکی؛ آویزان کردن از دست؛ ضرب و شتم با باتوم؛ شلاق زدن با کابل بسیار متداول است.

شکنجه های روحی مثل ادرار کردن روی زندانی؛ تهدید به تجاوز؛ قیچی کردن ریش و توهین و تحقیر به اشکال مختلف در این بازداشتگاه انجام می شود .

یکی از بازداشت شدگان گزارش کرده که برای اینکه او را مجبور به اعتراف کنند با صندلی به شکم وی کوبیده و آنقدر او را شلاق زده اند که چند بار بیهوش شده است.

اکثر بچه هایی که در جریان قیام یا بعد از آن دستگیر شدند و در بند ۲۰۹ زندان اوین محبوس بودند، تصور می کردند که می خواهند آنها را اعدام کنند و زندانی به لحاظ روحی و روانی تحت فشار شدیدی قرار داشت.

تمام حرکات روزمره در بند ۲۰۹ در دید دوربینهای مأموران امنیتی است. دوربین ها تا داخل دستشویی و حمام را هم پوشش می دهد. در حمام ها و سرویسهای انفرادی را کامل برداشته اند و در عمومی هم قسمت بالای در را بریده اند. در هواخوری کوچک ۲۰۹ هم دوربین قوی کار گذاشته اند که صدا را هم ضبط می کند.

تعداد زندانیان بند ۲۰۹ از دی‌ماه به بعد افزایش پیدا کرده است.

وقتی کسی اعتراف نمی‌کند او را وارد این بند می‌کنند و هر چند وقت یک بار به سراغش می‌روند و می‌پرسند آیا می‌خواهد اعتراف کند؟ به این ترتیب تلاش می‌کنند با استفاده از عنصر زمان و بلا تکلیف نگاه داشتن زندانی او را از پای دریاورند.

از مشهد یک خانم که در جریان اعتراضات دی‌ماه ۹۶ دستگیر شده بود گزارش داد که بارها توسط بازجو، تهدید به مرگ شده است. «روز دوم دستگیری بازجو به من گفت مثل اینکه حالیت نیست من کی هستم اینجا به قول سازمانت اداره بدنام اطلاعات است به من میگن عزراپیل ما اشتباه کردیم سال 60 همه شما را نکشتیم. با اتو میسوزونمت و ناخن هایت را میکشم. بچه هایت را جلوی رویت میزنم و خودت را می‌کشم.»

در زندان شاهین شهر اصفهان، افراد مختلفی از یک فرد بازجویی می‌کردند گاهی حتی ۲۰ نفر. آنها معترضان دستگیر شده را به خاطر فیلمبرداری از صحنه های اعتراضات تحت فشار قرار میدادند. صورت همه مأموران بسته بوده اما بازداشتی ها گزارش کرده اند که هر وقت سرشان را بالا می‌آوردند، کتک می‌خوردند. تا سه روز برخی زندانیان را بطور مستمر از جایی به جایی می‌بردند و کسی نمی‌دانست که به کجا برده می‌شد یا کجاست. بازجو به یکی از دستگیرشدگان گفت اگر نگوئی فیلمهایی که گرفته‌ای به کجا می‌خواستی بفرستی، می‌دهم ۲۰ نفر به تو تجاوز کنند و از تو عکس می‌گیریم و تا آخر عمرت نمیتوانی توی مردم بروی و سر بلند کنی چه رسد به اینکه شلوغ کنی.

از زندان دستگرد اصفهان، شاهدان گزارش کرده اند که در آنجا یک جوان ۲۰ ساله را دیده اند که بشدت شکنجه شده بود و دچار تشنج شده و داشت جان می‌داد ولی بازجوها می‌گفتند که دارد فیلم بازی میکند.

در زندان قرچک ورامین زنان معترض مورد سرکوب بی‌رحمانه قرار می‌گیرند. یکی از دستگیر شدگان که متعاقباً آزاد شده گزارش داد که در ۱۲ مرداد به همراه حدود ۲۰ نفر از زنان و دختران در تهران دستگیر شده و به این زندان منتقل شده است. وی می‌نویسد: «از بندهای مختلف صدای جیغ می‌آمد. از همان اول ما را تحقیر کردند و می‌گفتند شما فکر کردید سیاسی هستید؟ آشغال هستید. بلایی سرتان می‌آوریم که سیاسی بودن یادتان برود.»

زندان ها و خانه های امن در تهران

بسیاری از دستگیرشدگان به خانه‌های امن و یا زندانهای ناشناخته منتقل می‌شوند و توسط سپاه پاسداران بازجویی قرار می‌گیرند. در آنجا آنها را به شدت مورد اذیت و آزار و شکنجه قرار می‌دهند و سپس به زندانهای رسمی مانند اوین منتقل می‌کنند.

یک معترض در گزارش خود نوشت: «سپاه ثارالله هر کسی را که در تظاهرات بازداشت می‌کرد به محلی می‌برد که به آن بند یک - الف می‌گویند و بعد از بازجویی و تخلیه اطلاعات به اوین تحویل می‌دهند.»

در یک گزارش دیگر همچنین آمده بود: «در شرق تهران زندانی بنام حکیمیه وجود دارد که حدود ۲۰۰ نفر همزمان در آنجا در بازداشت بودند. دستگیر شدگان را بعد از تخلیه اطلاعاتی به زندان اوین تحویل می‌دهند.»